

Kmečka trgovina

Ne uničujte gozdov in ne prodajajte pod ceno!

V zadnjem času so se po Slovenskih goricah pojavili razni nemški kupci hrastovega lesa. Kupujejo samo mlado hrastovino in to po ceni, ki nikakor ne odgovarja. Opozorjam kmetovalce, da naj ne izsekujetejo po nepotrebni mlađih hrastovih nasadov. Hrastov les se rabi vedno za dom, poleg tega pa postaja iz dneva v dan redkejši. Če je že kdo primoran kaj prodati, naj ne proda pod ceno. Preden sklene kupčijo, se naj o ceni lesa vsestransko pouči. Dobro je še, če vpraša za nasvet kakšnega gozdnega izvedenca.

Perutnina

Naš domači trg za perutnino je povsem odvoden od izvoza. Ta je zadnje dneve zelo nazadovan in s tem tudi povpraševanje po perutnini pri nas doma. Pa tudi dobro pitane mlade perutnine je že zelo malo. Trgovci so precej omejili nakupe, največ se je še iztrži na mestnih trgih. Mlada perutnina se plačuje od 9—10 din, stara pa 8—9 din. V Italijo smo izvozili v preteklem tednu 18.000 kg zaklani perutnine, v druge države pa ničesar.

Jajca

Povprečna cena v naši državi je 45 par po komadu. Povpraševanje je živahno, ponudba pa tudi, ker je blaga dosti na trgu. Mila zima je zelo vplivala na zgodnjo nesnlost kokščin. Kakovost našega blaga je zadovoljiva. Jajca se izvažajo v Švico in Anglijo. Na italijanskem in čehoslovaškem trgu so začele cene padati, pa se je izvoz tja ustavil.

Kože, volna

Goveje sirove kože se plačujejo po 10 do 12 din 1 kg, teleče sirove po 12—14 din, svinske sirove pa po 10 din. — Neoprana volna se plačuje različno po kakovosti od 10 do 20 din, oprana volna od 20 do 25 din za 1 kg.

Zivina

Položaj v trgovini z živino je še tak, kot smo ga označili v prejšnjem tednu. Ni nobene živahnosti, cene so nekoliko popustile. Isti pojav pa beležijo tudi v drugih državah. Je pa to običajno tako vsako leto proti koncu zime. Z nastopajočo pomladjo se zopet vrača živahnost v živinsko trgovino. Povprečno se gibljejo cene v državi za prvorstne vole med 5.25 do 5.75 din za 1 kg žive teže. Na naših zadnjih sejmih, na katerih je bil zaradi slabega vremena precej slab dogon, so bile dosežene sledeče cene:

V Ljubljani: voli 5.25—5.75, 4.50—5, 3.75 do 4.75 din; krave debele 4—5.25, klobasnice 2.25 do 3.50, teleta 7—8 din. Konji po kakovosti in velikosti 400—3500 din komad.

V Konjicah: voli 5.50, 4.75 in 4 din, telice 5, 4.50 in 4 din, krave 4.50, 4 in 2.50—3 din, teleta 6 in 4.50 din.

Na Piščajnu: Prvovrstnih volov ni bilo na sejmu, cene ostalim 5 in 4 din, telice 4.50 in 3.50, krave 4 in 3 din za 1 kg žive teže.

V Metlikah: voli 4—5.50, krave 3—4 din za 1 kg žive teže.

V Kranju: voli II. vrste 5.25, III. vrste 4.75, telice 5.50, 5 in 4.75 din, krave 5, 4.75 in 4.50, teleta 7 in 6 din.

V Kamniku: voli 4—5.25, krave 3.50—5, junice in telice 4—5 din, teleta 6.50. — Konji lahki 4000—6000 din za komad.

Svinje

Trgovina s svinjami je živahnjejša kakor z govejo živino. Zlasti živahna je seveda v hrvaških in slavonskih krajih, od koder izvažajo pitane svinje v inozemstvo. Pa tudi pri nas gredo svinje, zlasti mladi prašički, zadnje dni dobro v denar.

Na ptujskem svinjakem sejmu so prodajali mlade prasce od 60—135 din komad, prštarji od 6.25—7 din, debele svinje od 7.50—8 din in plimenske svinje od 5.75 do 6.25 din za 1 kg žive teže. — Na sejmu v Kranju so bili prašički hrvaški špeharji po 10.25, prštarji pa po 7.50 din. mlade prasce od 60 do 135 din komad, prštarje 7 din, v Krškem so bili špeharji po 8—9 din, prštarji 6.50—7.50 din. Na zagrebskem sejmu so bile debele svinje po 8.50—9.50, prštarji pa po 7—8 din za 1 kg.

Dunajski prašičji sejem 15. februarja. Pragnalih je bilo 6305 prštarjev in 4426 špeharjev, skupno 10.731 glav, od tega iz Avstrije 3332, iz inozemstva pa 7399. Vse cene so obslabile za 2 do 5 grošev. Bile so naslednje: špeharji 1.58—1.59, srednjetežki 1.50—1.57, stari 1.40—1.45, kmečki 1.47—1.59, križani 1.46—1.48, prštarji 1.30 do 1.58 šil. za 1 kg žive teže.

Mariborski trg

Na mariborski trgu v soboto 19. februarja so pripeljali 99 zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 12—13 din, sianina 13—14 din. Kmetje

so pripeljali sedem voz sena po 40—45, enega siana 38, 12 voz krompirja 0.75—1.50 ter 18 voz čebule 3—4 din. Cesen 5—8, zelje 1—4, kislo 5 din, kisla repa 2, karfijola (1 kg) 8—10 din, radič (1 kg) 10—12, regrat 1, koleraba 0.25 do 1.50 din. Jabolka 3—6, hruške 5—6, celi orehi 6 din, lučenici 20. Na trgu je bilo sedem vreč pšenice po 1.75—2, šest rizi 1.50—1.75, osem ječmena 1.50, deset koruze 1—1.50, šest ovsa 0.75 do 1.25, sedem prosa 1.50—1.75, šest ajde 1—1.25, pet prosenega pšenica 3.50—4, štiri ajdovega pšenica 4.50—5, 11 fižola 1.50—2.50. Mleko 1.50—2, sirovo maslo 24, čajno 28—32, jajca 0.50—0.75, domači sir 8—10. Prinesli so 244 kokoši 20 do 25, 556 piščancev 25—60, štiri gosi 60, 11 puranov 35—70, pet rac 18—20, 14 domačih zajcev 10 do 20 din.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

V zapuščinskem postopanju zamolčana imovina. A. B. Zagorje. Ako se je v zapuščinskem postopanju prikrila kaka imovina ter so vsled tega prikrnjani nekateri dediči, tedaj naj — ako med dediči z lepega ne pride do pravične ureditve — stvar naznanijo zapuščinskemu sodišču. Seveda bi trebalo točno navesti posamezne skrite premičnine; nadalje, v katerem denarnem zavodu je imel pokojnik naložen denar (višino vloge na dan smrti bo moral zavod — ako Vam ni znano — na zadevno uradno povprašanje od strani zapuščinskega sodišča sam navesti), koliko je pokojnik posodil svojemu sorodniku (ime in naslov), koliko nekaterim dedičem. Vršiti se bo morala nato še ena zapuščinska razprava. Predlagajte, naj sodišče dolžnike in sodediče, ako bi tajili, eventualno zasili pod prisego. Ko bo zapuščinsko sodišče izdalno dodatno prisojilo, boste morali v primeru, da dolžniki in sodediči ne bi zlepela izplačali prikrnjanemu dediču nanj prispadajoči delež, tožiti imenovane pred rednim sodiščem.

Kaznovanje radi zamolčanja zapuščinske imovine. Isti. Kdor pri izpolnitvi smrtnovice, pri prisegi nadomestujoči napovedi imovine ali napravi zapuščinskega inventarja vedenoma zamolči kako imovino, spadajočo v zapuščino, se kaznjuje radi prestopka davčnih predpisov od davčne oblasti in mora plačati tri- do šestkratno povisano dedno pristojbino. Pravica do kaznovanja zastara v petih letih. Navadno se pa ne da zanesljivo dokazati, da je kaj vedenoma zamolčal, odnosno je davčna oblast pri upoštevanju raznih opravičil in izgovorov širokogrudna. — Kake nagrade za prijavitele zadevnih predpis ne določajo. Tudi o kaki zaplembi zamolčane imovine, odnosno denarja ni določb. — Po splošnem kazenskem zakonu se navedeni primeri običajno ne kaznujejo, ker ne vsebujejo vseh zakonitih znakov utaje, odnosno prevare.

Ponovna cenitev zapuščinske imovine. A. B. Zagorje. Dva izmed sodedičev sta prosila sodna cenilca, naj zapuščino prav nizko cenita, in vplivala sta na ostale sodediče, da so nizko cenitev odobrili, in sicer z motivacijo, da se prihranijo takse in z obljubo, da bosta pozneje vso zapuščino prevzela za mnogo višjo ceno. V resnici je pa zapuščino prevzela vdova ter jo potem izročila navedenima sodedičema celo za nižjo ceno, nego je bila določena v zapuščinskem postopanju. — Ako imate gotovost, da bi novi, odnosno drugi cenilci zapuščino višje cenili, tedaj bi moral prikrnjani dedič zoper navedena sodediča naperiti odškodninsko tožbo, v kolikor sta ga sodediči z obljubo, pozneje prevzeti zapuščino za višjo (odnosno pravo) vrednost, pripravila do tega, da je v zapuščinskem postopanju odobril nižjo cenitev, vsled česar je njemu prisojena dedičina manjša nego bi bila pri pravilni cenitvi. — Cenilni zapisnik si prikrnjani dedič, pa tudi njegov zakonski drug, lahko svobodno ogleda in prepiše pri zapuščinskem sodišču. Plačal bo kvečjemu 10 din takse za vpogled, ako je spis že končan. Prosi pa lahko, da mu sodišče samo pošlje prepis, pri čemer ima plačati za prepis 10 din takse, prošnjo pa je kolkovati s 5 din. — Stroške ponovne cenitve bosta plačala tožena sodediča, ako bosta pravdo zgubila, sicer pa tožec prikrnjani dedič sam.

V koliko zakonski mož lahko zastopa svojo ženo in vlagi tožbe? N. V. pri Sv. J. Obči državljanski zakonik sicer določa, da ste obvezani svojo zakonsko ženo v vseh primerih zastopati, iz tega pa še ne izhaja Vaša upravičenost z neno

imovino in njenimi pravicami v vseh primerih svojevoljno razpolagati in vlagati tožbe brez njenega pooblastila. — Ako Vaša žena še ni polnoleta in Vam je sodišče poverilo njen skrbstvo, je Vaša oblast najbolj dalekosežna in potrebujete le v važnejših primerih nadvarstvene odobritve od strani sodišča; tožbe zamorete v tem primeru vlagati brez pooblastila od strani žene. Ako pa je žena polnopravna, tedaj velja le pravna domneva, in sicer dokler žena ni ugovarjala, da je Vam kot svojemu zakonitemu zastopniku poverila upravo svoje proste imovine. Poudarjam, da le upravo; torej sta upravljeni le k ukrepom, ki spadajo normalno v okvir uprave in so gospodarsko smotreni. V tem okviru je Vaša oblast, v kolikor se tiče užitkov in ne zadeva osnovne imovine, neomejena in ne potrebujeta pooblastila ženinega. Le v slučaju kake pravča bi se morali izkazati s pravdnim pooblastilom, aka bi tožili v njenem imenu. V kolikor pa bi kak ukrep zadeval osnovno imovino, odnosno presegal okvir redne premoženske uprave, potrebujete posebno pooblastilo od strani žene za tiste posle, ka katere je posebno pooblastilo predpisano za pooblaščence sploh (ako stvari odgovajajo ali odplatno prevzamete, sklenete izposojila ali posojila, potegnete denar ali denarno vrednost, začnete pravde ali sklepate poravnave). Ako naj se dedičina nepogojno sprejme ali odkloni, napravi družabna pogoda, dajejo daritve, podeli komu oblast, da izbere razsodnika ali opuste pravice neodplatno, je pa potreben posebno, za posamezni posel izdano pooblastilo. Občna, celo neomejena pooblastila zadostujejo v teh primerih le, aka je v pooblastilu izražena vrsta posla. — Ako bi v zadevah, ki jih omenjate, trebalo vložiti kako tožbo, je Vi brez ženinega pooblastila sami ne bi mogli.

Ali je ustna izjava obvezna. Isti. Ustna izjava je obvezna v vseh slučajih razen onih, kjer zahtevajo zakoniti predpisi pismeno obliko (pri prevzemu poročstva, menici, družabnih pogodbah), odnosno notarski zapis. Slednji je potreben za ženitne imovinske pogodbe; za pogodbe, sklenjene med zakonci: o kupu, menji, renti in posojilu, kakor tudi za priznanje dolga, ki ga napravi eden izmed zakoncev drugemu zakoncu; za potrdila o sprejemu dote; za pogodbe o daritvah brez dejanske izročitve; za vse listine o pravnih postih med zakonci, ki jih osebno sklepajo spleti ali gluhi, ki ne znajo čitati, ali nemci, ki ne znajo pisati; za pogodbe o odpovedi dedni pravici in pogodbe o kupu dedičine, če nista pogodbi sprejeti na sodni zapisnik. — Potem takem je ustna obljuba dedičev, izročiti sodediču del vsote, ki jo nameravajo izterjati (čeprav ni bila prijavljena v zapuščino), obvezna. Pismene izjave ne boste mogli izsiliti, aka se dediči niso zavezali, dati jo (pismeno). Ako bi dediči pozneje objavili tajili, jo bo treba pač dokazati s pričami ali z zasljenjem strank.

Dve davčni upravi terjata davek od iste žage. J. O. v L. Mariborska in prevajalska davčna uprava terjata od širih posestnikov v mariborskem okraju plačilo prometnega daveka od žag, ki stoji istotako le v mariborskem okraju. Eden izmed posestnikov se je lani pritožil in je prevajalska davčna uprava nato davek odpisala, letos pa zopet vse štiri enako terja. Na vprašanje, kako se naj obvarujete pred takim postopanjem, Vam svetujemo, da predvsem ne zamudite roka za pritožbo, aka Vam je dostavljen plačilni nalog; ali ste prejeli le ček, ni potrebna formalna pritožba; v obeh primerih pa prosite g. starešino uprave, naj ukrepe potrebno, da se ne bodo take očite napake ponavljale.